

έδαφος

έδαφος, το, ουσ. [<αρχ. έδαφος], το έδαφος. (Ακολουθούν 17 φρ.)·

- *βρίσκω έδαφος, α.* βρίσκω ζωτικό χώρο να ενεργήσω με ελπίδες επιτυχίας: «είχα κάτι λεφτά στη άκρη και βρήκα έδαφος να τα ρίξω στο χώρο της διαφήμισης». **β.** (για γνώμες, ιδέες ή προπαγάνδα) έχω απήχηση: «η γνώμη που πέταξε στο τραπέζι βρήκε έδαφος και συμφωνήθηκε να συζητηθεί». Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το *πρόσφορο*· βλ. και φρ. *υπάρχει έδαφος (για κάτι)*·

- *δεν υπάρχει έδαφος για...*, δεν υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για να γίνει κάτι: «είναι τόσο χάλια η αγορά, που δεν υπάρχει έδαφος για εμπορικές επεκτάσεις || είναι τόσο εξαγριωμένοι κι οι δυο τους μ' αυτή την υπόθεση, που δεν υπάρχει έδαφος για συνεννόηση». Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το *πρόσφορο*·

- *έκατσε το έδαφος*, βλ. φρ. *κάθισε το έδαφος*·

- *κάθισε το έδαφος*, υποχώρησε, έπαθε καθίζηση: «μετά από τις ραγδαίες βροχές, κάθισε το έδαφος»·

- *κάνω αναγνώριση εδάφους*, βλ. λ. [αναγνώριση](#)·

- *κερδίζει συνεχώς έδαφος (κάτι)*, γίνεται σταδιακά ευρύτερα αποδεκτό: «η ιδέα του τάδε για την ίδρυση νέου πολιτικού κόμματος κερδίζει συνεχώς έδαφος στις λαϊκές μάζες»·

- *κερδίζω έδαφος*, σιγά σιγά και σταθερά επικρατώ σε βάρος του αντιπάλου μου, παίρνω το προβάδισμα ή μειώνω τη διαφορά που μας χωρίζει: «ο δρομέας κερδίζει συνεχώς έδαφος και εκτός αποόπτου θα είναι ο νικητής της κούρσας || ο δρομέας άρχισε να κερδίζει έδαφος κι έφτασε στο σημείο να διεκδικεί και τη νίκη || ο τάδε υποψήφιος κερδίζει έδαφος σε αντίθεση με τον αντίπαλό του, που άρχισε να υποχωρεί»·

- *κουνιέται το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου*, βλ. *συνηθέστ. τρέμει το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου*·

- *ξανακερδίζω το χαμένο έδαφος*, μειώνω ή ισοφαρίζω τη διαφορά που με χωρίζει με κάποιον σε έναν ανταγωνισμό ή συναγωνισμό: «ο δρομέας άρχισε σιγά σιγά να ξανακερδίζει το χαμένο έδαφος κι έφτασε στο σημείο να διεκδικεί και τη νίκη»·

- *πατώ σε στέρεο έδαφος, α.* αισθάνομαι ασφαλής: «ο κίνδυνος ήταν πολύ μεγάλος και μόνο, όταν πάτησα σε στέρεο έδαφος, ήρθε η καρδιά μου στη θέση της». **β.** ενεργώ εκ του ασφαλούς και με ευνοϊκούς όρους: «αν δεν πατώ σε στέρεο έδαφος, δεν ξεκινώ καμιά δουλειά»·

- *προετοιμάζω το έδαφος για...*, δημιουργώ κατάλληλες, ευνοϊκές συνθήκες για...: «επισκέπτεται διαρκώς τις λαϊκές αγορές, γιατί προετοιμάζει το έδαφος για να πολιτευτεί»·

- *τρέμει το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου*, λέγεται σε περίπτωση που διαταράσσεται η ισορροπία σε μια σχέση ή σε μια κατάσταση, αλλάζουν τα δεδομένα σε βάρος μου, διακινδυνεύω να χάσω μια ευνοϊκή μεταχείριση, διαταράσσεται η ευρυθμία της ζωής μου: «μόλις άρχισαν να δημοσιεύουν οι εφημερίδες τα σκάνδαλά του και είδε πως άρχιζε να τρέμει το έδαφος κάτω απ' τα πόδια του, το 'σκασε μαζί με τα λεφτά». Από την εικόνα του σεισμού·

- *τρίζει το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου*, βλ. φρ. *τρέμει το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου*·

- *υπάρχει έδαφος (για κάτι)*, υπάρχει η δυνατότητα να γίνει σε συγκεκριμένο χώρο κάτι με ελπίδες επιτυχίας: «στο χώρο της αγοράς υπάρχει έδαφος για νέες επενδύσεις». Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το *πρόσφορο*·

- *υποχωρεί το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου*, βλ. φρ. *χάνω το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου*·

- φεύγει το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου, βλ. φρ. χάνω το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου·

- χάνω έδαφος, σιγά σιγά και σταθερά υποχωρώ έναντι του αντιπάλου μου, χάνω το προβάδισμα, την υπεροχή που είχα: «στις επαναληπτικές εκλογές ο τάδε υποψήφιος έχασε έδαφος έναντι του αντιπάλου του και κινδυνεύει να χάσει και την έδρα του νομού»·

- χάνω το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου, **α.** λιποθυμώ: «εκεί που μιλούσαμε, έχασε ξαφνικά το έδαφος κάτω απ' τα πόδια του και σωριάστηκε κάτω». **β.** νιώθω πολύ άσχημα από κάτι πολύ δυσάρεστο: «μόλις έμαθα ότι πάσχει από έιτζ, έχασα το έδαφος κάτω απ' τα πόδια μου».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας